

Sectorplan 41 Verpakkingen algemeen

I Afbakening

Verpakkingen algemeen bestaat uit gescheiden ingezameld verpakkingsafval en via nascheiding als aparte fractie verkregen verpakkingsafval.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.

Voor deze afvalstoffen

zie...

Oud papier en karton	Sectorplan 4: Gescheiden ingezameld papier en karton
Verfverpakkingen, voorzover met delen van de oorspronkelijke inhoud verontreinigd	Sectorplan 42: Verpakkingen van verf, lijm, kit of hars
Verpakkingen met gevaarlijk afval, voorzover met delen van de oorspronkelijke inhoud verontreinigd	Sectorplan 43: Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen

II Minimumstandaard voor verwerking

De minimumstandaard voor de be- en verwerking van verpakkingsafval is nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik.

Voor papieren verpakkingsafval waarvoor materiaalhergebruik niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het nat of sterk is vervuild, is de minimumstandaard verbranden als vorm van verwijdering.

Voor kunststof verpakkingsafval waarvoor materiaalhergebruik niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het te sterk is verontreinigd of is verkleefd met andere materialen, is de minimumstandaard nuttige toepassing.

Voor houten verpakkingsafval waarvoor materiaalhergebruik niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het te sterk is verontreinigd, is verbonden met andere materialen of omdat het sterk is beschadigd of verouderd, is de minimumstandaard nuttige toepassing.

III In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk '[Toetsingskader in- en uitvoer](#)' van het beleidskader. De uitwerking voor verpakkingsafval is:

(Voorlopige) verwijdering

Uitvoer voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten is in beginsel niet toegestaan, omdat nuttige toepassing mogelijk is.

Invoer voor verwijdering is in beginsel niet toegestaan, omdat:

- storten niet is toegestaan op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat de overbrenging voor storten niet is toegestaan op grond van nationale zelfverzorging, en
- verbranden niet in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

Invoer voor voorlopige verwijdering is in beginsel niet toegestaan, omdat:

- voorlopige verwijdering een te storten of te verbranden restfractie oplevert, en
- het storten van de restfractie niet is toegestaan op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat de overbrenging voor storten niet is toegestaan op grond van nationale zelfverzorging en het verbranden van de restfractie niet is toegestaan omdat dit niet in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

(Voorlopige) nuttige toepassing

Uitvoer voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor verpakkingsafval geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen omdat nuttige toepassing mogelijk is.

Invoer voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Schud-, schrap- en schraapleeg

Voor de afbakening van de verschillende sectorplannen in het LAP die betrekking hebben op verpakkingen is het onderscheid wel of niet "schud-, schrap en schraapleeg" relevant. Is dit het geval, dan vallen de betreffende verpakkingen onder sectorplan 41 'Verpakkingen algemeen'. Zijn de verpakkingen niet schud-, schrap- en schraapleeg dan vallen zij onder sectorplan 42 'Verpakkingen van verf, lijm, kit of hars' of onder sectorplan 43 'Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen'.

In veel gevallen zullen verpakkingen die "schud-, schrap en schraapleeg" zijn, slechts bestaan uit het verpakkingsmateriaal zelf en zijn aan te merken als niet-gevaarlijk afval. Dit is echter slechts een indicatie. In beginsel kunnen ook kleine hoeveelheden ingedroogde of uitgeharte resten van de inhoud toch maken dat het om een gevaarlijke afvalstof gaat. Het onderscheid tussen gevaarlijk afval en niet gevaarlijk afval wordt immers bepaald door de Eural en de daarbij behorende concentratiegrenswaarden. Hoewel dit vaak wel zo zal zijn, loopt dit niet per definitie parallel met de indeling in sectorplannen in het LAP op basis van het begrip "schud-, schrap- en schraapleeg".

Omvang afvalstof

De totale productie aan gescheiden ingezameld verpakkingsafval (inclusief de hoeveelheid uit nascheiding van restafval) in Nederland bedraagt ongeveer 2.100 kton (situatie 2006). Deze hoeveelheid is opgebouwd uit ongeveer 1.100 kton verpakkingsafval van papier en karton, 430 kton glazen verpakkingsafval, 210 kton houten verpakkingsafval (pallets), 220 kton kunststof verpakkingsafval, 180 kton metalen verpakkingsafval en 2 kton drankenkartons.

Euralcodes

Voor de feitelijke afbakening is paragraaf I van het sectorplan bepalend. De in onderstaand overzicht genoemde Euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan. Deze opsomming is indicatief. Wanneer aard en/of herkomst van een afvalstof in overeenstemming zijn met paragraaf I van het sectorplan, is niet van belang of de voor de afvalstof gehanteerde Euralcode al dan niet in dit sectorplan of in andere sectorplannen wordt genoemd.

Indicatief overzicht van Euralcodes

150101; 150102; 150103; 150104; 150105; 150106; 150107; 150109
--

Een meer uitgebreide toelichting op de relatie tussen Euralcodes en de verschillende onderdelen van het LAP vindt u [hier](#). In de [Regeling integrale tekst Afvalstoffenlijst](#) treft u niet alleen de totale lijst met Euralcodes aan, maar tevens de manier waarop in concrete gevallen de van toepassing zijnde Euralcode moet worden bepaald. In artikel 4 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) is uitgewerkt hoe moet worden omgegaan met zogenaamde complementaire categorieën, waarbij afhankelijk van de situatie soms een code moet worden gekozen voor gevaarlijk afval en in andere gevallen een code voor niet-gevaarlijk afval. Beide regelingen zijn nog eens verder uitgewerkt en toegelicht in de door VROM uitgegeven [Handreiking Eural](#).

Monitoring

De monitoring van gescheiden ingezameld verpakkingsafval vindt jaarlijks plaats door producenten/importeurs in het kader van het Besluit verpakkingen en papier en karton. De geaggregeerde en landelijk opgeschaalde monitoringcijfers worden verstrekt aan SenterNovem.

V Overwegingen bij de minimumstandaard

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor gescheiden ingezameld verpakkingsafval zijn de in het kader van de [IPPC-richtlijn](#) opgestelde 'BBT-referentiedocumenten (BREFs)' betrokken. Deze documenten zijn in de [Regeling aanwijzing BBT-documenten](#) aangewezen als documenten waarmee rekening gehouden moet worden bij het bepalen van de BBT. Voor gescheiden ingezameld verpakkingsafval zijn geen als BBT aangemerkte bepalingen gevonden over de wijze waarop deze afvalstof verwerkt moet worden. De IPPC-richtlijn en daarop gebaseerde BREF's hebben dan ook geen gevolgen voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

Hoogwaardigheid van de verwerking

Voor verpakkingsafval is materiaalhergebruik goed mogelijk. Deze minimumstandaard sluit aan bij het streven naar het sluiten van kringlopen en het nuttig toepassen van afvalstoffen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze en met zo min mogelijk verlies aan kwaliteit (zie ook het hoofdstuk 'Ketengericht afvalbeleid' van het beleidskader). Verwerking van verpakkingsafval volgens de minimumstandaard vermindert het gebruik van primaire grondstoffen, zonder dat bewerkingen van de reststoffen nodig zijn die grote negatieve gevolgen voor het milieu hebben. De minimumstandaard is daarom milieuhygiënisch gezien gewenst.

Voor dat deel van het kunststof of houten verpakkingsafval waarvoor materiaalhergebruik niet mogelijk is, is een andere vorm van nuttige toepassing toegestaan. Hierbij speelt mee dat het vasthouden aan de niet-realistische minimumstandaard materiaalhergebruik voor deze stromen leidt tot uitvoer voor nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof. Per saldo zou vasthouden aan materiaalhergebruik dus export stimuleren zonder daadwerkelijk bij te dragen aan een hoogwaardigere verwerking. Met de keuze voor nuttige toepassing wordt het gebruik van primaire grondstoffen verminderd, zonder daarmee praktische aspecten uit het oog te verliezen.

Relatie tot de praktijk in Nederland

De minimumstandaard sluit aan bij een bestaande wijze van verwerking en is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.

Relatie minimumstandaard en gebruikelijke verwerking in het buitenland

Het niveau van verwerking dat in de minimumstandaard is vastgelegd komt overeen met de gangbare wijze van verwerking in het buitenland. De minimumstandaard leidt daarom niet tot een ongelijk speelveld tussen Nederland en de omliggende landen.

Kosteneffectiviteit

Gescheiden inzamelen en vervolgens nuttig toepassen van verpakkingsafval is doorgaans goedkoper dan integrale inzameling en verwijderen door verbranden. De kostenvoordelen worden niet zozeer bereikt door gescheiden inzameling, maar bij de vermeden verwijdering. Daarmee is de minimumstandaard kosteneffectief.

Specifieke aspecten / ontwikkelingen

In vergelijking tot LAP1 is de minimumstandaard niet gewijzigd.

VI Beleid en regelgeving

Preventie

Het [Besluit beheer verpakkingen en papier en karton](#) bepaalt dat elke producent of importeur daartoe maatregelen zal nemen. Deze maatregelen moeten er voor zorgen dat

- a. zo weinig mogelijk verpakkingsmateriaal wordt gebruikt,
- b. een verpakking zodanig wordt ontworpen dat nuttige toepassing wordt vergemakkelijkt,
- c. zoveel mogelijk hergebruikt materiaal in nieuwe verpakkingen wordt toegepast, en
- d. het ontstaan van zwerfafval zoveel mogelijk wordt voorkomen.

EU-regelgeving

Op verpakkingsafval is de [Europese richtlijn verpakkingen en verpakkingsafval](#) van toepassing. Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in Besluit beheer verpakkingen en papier en karton.

Nationale regelgeving en beleid

Besluit beheer verpakkingen en papier en karton

In het [Besluit beheer verpakkingen en papier en karton](#) is bepaald dat elke producent of importeur er zorg voor draagt dat per kalenderjaar, van het totaal van de door hem in Nederland in het voorafgaande kalenderjaar aan een ander ter beschikking gestelde hoeveelheid verpakkingen en van de door hem ingevoerde verpakkingen waarvan hij zich in dat kalenderjaar heeft ontdaan, ten minste 70 gewichtsprocent nuttig wordt toegepast en 65 gewichtsprocent als materiaal wordt hergebruikt. Per materiaalsoort is bepaald dat producent of importeur er voor zorgt dat per kalenderjaar ten minste de volgende percentages nuttige toepassing en/of materiaalhergebruik worden gerealiseerd:

- 90% materiaalhergebruik voor glazen verpakkingen
- 75% materiaalhergebruik voor verpakkingen van papier of karton
- 85% materiaalhergebruik voor metalen verpakkingen

- 25% materiaalhergebruik voor houten verpakkingen
- 95% materiaalhergebruik van kunststof drankenverpakkingen met een inhoud van meer dan 5 deciliter, 55% materiaalhergebruik van kunststof drankenverpakkingen van 5 deciliter of minder en 45% nuttige toepassing van de overige kunststofverpakkingen, waarvan ten minste 27 % materiaalhergebruik.

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) is bepaald dat het storten van verpakkingsafval niet is toegestaan (categorie 8).

Verpakkingenbelasting

De verpakkingenbelasting is per 1 januari 2008 van kracht geworden. De belasting heeft betrekking op verpakte producten en op 'losse' verpakkingen. Het aangrijpingspunt ligt aan het begin van de waardeketen in Nederland, dat wil zeggen dat ze moet worden betaald door de importeur of producent die als eerste het product binnen Nederland aan een ander ter beschikking stelt. Daardoor worden bijvoorbeeld statiegeld- en andere meermalig gebruikte verpakkingen slechts éénmaal belast. Ook importeurs die verpakkingen van ingevoerde producten direct na binnenkomst in Nederland verwijderen en afvoeren moeten daarover verpakkingenbelasting betalen.

Over de eerste 15.000 kilo verpakkingen die een producent of importeur jaarlijks in Nederland op de markt brengt, is geen belasting verschuldigd. Dankzij deze ondergrens blijft het aantal belastingplichtige bedrijven beperkt tot 8000 à 10.000, die tezamen ongeveer 95% van de totale hoeveelheid verpakkingsmateriaal op de markt brengen.

Meer informatie over de verpakkingenbelasting is te vinden bij de [Belastingdienst](#).

Producentenverantwoordelijkheid

Sinds 1 januari 2006 is het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton van kracht. Dit besluit maakt producenten en importeurs verantwoordelijk voor de organisatie en kosten van de inzameling en verwerking van hun verpakkingsafval (producentenverantwoordelijkheid). Producenten/importeurs moeten een mededeling indienen bij de Minister van VROM hoe zij invulling geven aan deze verplichtingen. Een mededeling kan individueel of collectief worden ingediend. Stichting [Nedvang](#) is opgericht door producenten en importeurs van verpakkingen (papier/karton, glas, metalen, hout en kunststof) en geeft namens dit 'verpakkende bedrijfsleven' collectief uitvoering aan het Besluit.

VII Achtergronden bij in- en uitvoer

Indeling op basis van Groene lijst van afvalstoffen

Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van codes van de Groene lijst van afvalstoffen (bijlage III van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#)) die voor afvalstoffen van dit sectorplan aan de orde kunnen zijn. De codes zijn ontleend aan de bijlagen van het [Verdrag van Bazel](#) en het [OESO-besluit](#).

Als een code van de Groene lijst van afvalstoffen van toepassing is, hoeft voor de overbrenging van die afvalstoffen de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming niet te worden gevolgd, mits de afvalstoffen worden overgebracht:

- voor nuttige toepassing, én
- tussen landen die partij zijn bij het OESO-besluit, óf
- naar een niet-OESO-land dat op grond van [Verordening \(EG\) 1418/2007](#) heeft aangegeven deze afvalstoffen te willen ontvangen zonder voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming.

Bij de overbrenging moet wel informatie aanwezig zijn als bedoeld in artikel 18 van Verordening (EG) 1013/2006 (een ingevuld formulier uit bijlage VII). De procedure is beschreven in hoofdstuk '[Toetsingskader in- en uitvoer](#)' van het beleidskader.

Als in Verordening (EG) 1418/2007 voor de overbrenging van afvalstoffen van de Groene lijst is aangegeven dat voor de overbrenging van die afvalstoffen de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming moet worden gevolgd, dan is deze procedure vereist. De procedure is beschreven in hoofdstuk '[Toetsingskader in- en uitvoer](#)' van het beleidskader.

Indicatief overzicht van codes op basis van de Groene lijst

Codes op basis van bijlage IX van het Verdrag	B1010, B2020, B3010, B3050
---	----------------------------

van Bazel	
-----------	--

De codes voor de Groene lijst zijn van toepassing op verpakkingsafval als het afval geen gevaarlijke componenten bevat. Als er gevaarlijke componenten aanwezig zijn in het verpakkingsafval, is er geen code op de Groene lijst of Oranje lijst (bijlage IV van Verordening (EG) 1013/2006) voor de afvalstoffen van dit sectorplan vermeld. Voor overbrenging van verpakkingsafval dat gevaarlijke componenten bevat, moet altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure staat beschreven in hoofdstuk '[Toetsingskader in- en uitvoer](#)' van het beleidskader.

Vermeld de code van de Groene lijst altijd bij kennisgevingen.